

ри за прецизен поглед, осмисляне и оценка на делата на всяка личност и мястото ѝ в местната фолклорна история. Във всички случаи Дели Рад е една от личностите, чрез които се гради и възпроизвежда местната фолклорна хайдушка история. Макар че той в исторически план принадлежи изцяло към времето на бунтовниците.

По подобен начин стоят нещата с битуването на образите на Стефан Цоцкин /Кючук Караджа/ от с. Жеравна,⁸⁷ Васил Рахнев от с. Градец,⁸⁸ Иванчо Сивов и Иванчо Нончев и двамата от Котел⁸⁹ в местните предания и особено в цикъла песни за Хаджи Димитър и Стефан Караджа.⁹⁰ Вече неколkokратно става дума за този цикъл, когато се разглеждат различни явления от хайдушкия фолклор в Сливенско. И това не е случайно. Този цикъл е своеобразен фокус на идеи, сюжети и мотиви от хайдушкия фолклор. В него са образите и на хайдутина-разбойник, и на класическия хайдутин, и на хайдутина-отмъстител, защитникът на българите, борецът срещу турците, революционерът. В него изцяло може да се проследи „ставането“ на хайдушката дружина с всичките разгледани важни моменти, но във вариант на късното хайдутство с определеното влияние на възрожденските идеи. До голяма степен той обединява идеите на хайдушкия фолклор в историко-героичен план, особено що се отнася до късния етап от неговото развитие. В него динамично си взаимодействуват идеализацията на образа на хайдутина и историзма. Определящо е в това отношение, че повечето образи в този цикъл съответстват на реални исторически личности.

Цикълът песни и предания за Хаджи Димитър и Стефан Караджа е бил обект на внимание неведнъж в нашата фолклористика⁹¹ затова в тази работа няма да се спирам отделно на него. Тук искам да обърна внимание само на още едно интересно явление, пряко свързано с историческата личност, чийто живот и дела са документиран факт. Когато „срещата“ между фолклорно и исторично е директна и взаимодействието между тях представлява следващ етап в този процес. Става дума за двамата известни сливенски хайдутини и войводи-Панайот Хитов и Хаджи Димитър и мястото на техните образи в Сливенс-